

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Vajnara a soudkyň JUDr. Lucie Bičákové a JUDr. PhDr. Aleny Novotné, Ph. D., ve věci

žalobce: **[Žalobce]**, narozený dne xxx
bytem xxx, xxx, xxx
zastoupený advokátem JUDr. Jaromírem Císařem
sídlem Hvězdova 1716/2b, 140 00 Praha 4

proti
žalovaným: **[Žalovaná]**, narozená dne xxx
bytem xxx, xxx, xxx
zastoupená advokátem JUDr. Arturem Ostrým
sídlem Arbesovo náměstí 257/7, 150 00 Praha 5

o ochranu osobnosti,

k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 3 ze dne 28. května 2024,
č. j. 19 C 41/2022-961

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně **se potvrzuje.**
- II. Žalobce je povinen zaplatit žalovanému na nákladech odvolacího řízení částku 8 228 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám advokáta JUDr. Artura Ostrého.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud I. stupně rozhodl takto:

- I. Žaloba, aby žalovaná byla povinna do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku zaslat žalobci na adresu xxx, xxx, prostřednictvím držitele poštovní licence doporučený dopis, který bude označen aktuálním datem a žalovanou vlastnoručně podepsán, tohoto znění:

Já, [Žalovaná], se tímto omlouvám [Žalobci] za újmu na jeho cti, vážnosti, důstojnosti a soukromí, způsobenou tím, že jsem dne xxx na svém veřejně přístupném internetovém blogu zveřejnila „Xxx xxx xxx xxx“ nepravdivé informace, že xxx [Žalobce] od xxx v průběhu osmidenní hospitalizace vedla k náběhu na xxx xxx, dobu pobytu [Žalobce] v nemocnici mohla prodloužit mimo jiné právě léčba počínajícího xxx, a že ani sebelepší léčba xxx xxx často nedokáže předejít jeho závažným komplikacím, a to xxx xxx xxx – tzv. Xxx xxx, kdy jsem dále nepravdivě uvedla, že xxx xxx xxx a xxx xxx xxx, který jako první popsal v doctorské práci z roku xxx [jméno] [jméno] [příjmení], lze s velkou mírou pravděpodobnosti diagnostikovat u [Žalobce], a dále jsem v rozhovoru pod názvem „Xxx xxx xxx xxx“, zveřejněném dne xxx na webových stránkách seznamzpravy.cz nepravdivě uvedla, že pan [Žalobce] má hluboce xxx xxx.

Dále se tímto omlouvám [Žalobci] za újmu na jeho cti, vážnosti, důstojnosti a soukromí způsobenou tím, že jsem dne xxx v rozhovoru pro DVTV s názvem „Xxx xxx xxx“ nepravdivě uvedla, že je v případě [Žalobce] zanedbávána péče o skokové xxx pacienta, a že jsem dne xxx v rozhovoru pro CNN Prima News pořadu s názvem „Xxx xxx“ nepravdivě uvedla, že se [Žalobce] skokově dostal do stavu xxx.

[Žalovaná],

se zamítá.

- II. Žaloba, aby žalovaná byla povinna zaplatit žalobci částku ve výši 1 000 000 Kč do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku, se zamítá.
- III. Žalobce je povinen zaplatit žalované na náhradě nákladů řízení částku ve výši 77 492,50 Kč, a to do tří dnů od právní moci rozhodnutí, k rukám právního zástupce žalované, JUDr. Artura Ostrého, advokáta.
- IV. Žalobce je povinen zaplatit České republice na účet Obvodního soudu pro Prahu 3 náklady státu ve výši 3 880 Kč, a to do 3 dnů od právní moci rozhodnutí.
2. Soud I. stupně takto rozhodl v řízení, v němž se žalobce domáhal omluvy za výše uvedené výroky žalované a zaplacení částky 1 000 000 Kč z titulu náhrady nemajetkové újmy. Žalobce napadal pouze některé výroky žalované, které jsou podle jeho názoru nepravdivé, přímo mířené na žalobce, které žalovaná prezentovala jako fakta, veřejně se opakovala a dále je šířila, přičemž tyto výroky zasahují do osobnostních práv žalobce. Jedná se o výroky zveřejněné na jejím blogu xxx. Dále se jedná o výrok žalované zveřejněný xxx v rámci rozhovoru na seznamzpravy.cz v článku s názvem „Xxx xxx xxx xxx“. Předmětem žaloby žalobce učinil i výroky žalované o žalobci jakožto „xxx xxx“ či „xxx xxx“, které zasáhly do osobnostních práv žalobce, do jeho cti a vážnosti, neboť jej toto označení hrubě dehonestuje. Označení žalobce za xxx pacienta a xxx xxx se dopustila žalovaná rovněž xxx v rozhovoru pro DVTV v pořadu „Xxx xxx xxx“, a dále dne xxx v pořadu „Xxx xxx“ vysílaném na CNN Prima News. Žalobce tvrdil, že výroky žalované jsou vědomě hrubě nepravdivé, neboť u žalobce v průběhu hospitalizace ve dnech xxx - xxx nedošlo k náběhu na xxx xxx, ani léčba počínajícího xxx xxx neprodloužila dobu pobytu žalobce v nemocnici, žalobce nikdy netrpěl ani netrpí tzv. Xxx xxx, nedošlo u něj k hlubokému poškození xxx ani ke skokovému xxx, nejedná se tedy o xxx xxx ani o pacienta, který by se skokově dostal do stavu xxx. Žalobce tvrdil, že se nejedná o tzv. převzatá tvrzení, která si před zveřejněním žalovaná nejlépe u samotného žalobce ověřila, naopak učinila tak sama o své vůli, tedy prezentovala své vlastní zhodnocení zdravotního stavu žalobce. Uvedla, že její závěr se opírá pouze o anamnézu, o data z veřejných zdrojů, informace od kolegů a přišla na ně standardní diagnostickou rozvahou. Žalobce uvádí, že je na žalované, aby prokázala, že její zveřejněná tvrzení jsou pravdivá. Žalobce dále tvrdil, že mu žalovaná způsobila újmu spočívající ve snížení jeho lidské důstojnosti, zasáhla zejména do

jeho pracovní sféry, neboť tato lživá tvrzení uvedla v souvislosti s výkonem funkce [Žalobce], zasáhla neoprávněně i do jeho soukromí, do žalobceva osobnostního práva na ochranu jeho důstojnosti, vážnosti a cti, neboť zveřejnila nepravdivé informace o závažném a nevratném zdravotním stavu žalobce, které měly dehonestující charakter a hrubě žalobce urážejí. Žalovaná navíc zpochybnila schopnost žalobce zastávat [Žalobcův] úřad, a to jak aktuálně, tak do budoucna. Rovněž žalobce znevážila v očích veřejnosti jakožto člověka – politika s cílem vyvolat u veřejnosti dojem o fyzické a zejména psychické neschopnosti výkonu mandátu [Žalobce]. Žalovaná úmyslně zveřejnila lživé výroky jako fakta, na těchto výrociích setrvala, dále je opakovala, sama se o jejich další šíření a uvádění ve veřejnou známost aktivně zasloužila. Žalobce byl v době zveřejnění nepravdivých tvrzení žalované a jejich opakování v médiích žalovanou nemocen a posléze od xxx do xxx hospitalizován a nemohl adekvátně a bezprostředně využít tzv. svépomoci.

3. Žalovaná namítla zamítnutí žaloby s tím, že mj. uvedla, že v otázce legitimacy komentování zdravotního stavu [Žalobce] s ohledem na proporcionalitu zásahů do soukromí osoby, která vykonává veřejnou funkci, je přesvědčena o tom, že v demokratickém a právním státě je z pohledu veřejného zájmu legitimní a žádoucí, aby zdravotní stav ústavních činitelů nebyl před veřejností utajován a veřejnost nebyla o skutečnostech spojených s fyzickou a mentální kondicí zvolených vrcholových představitelů státu klamána. To platí o to více o [Žalobci], kdy v případě, že jsou veřejnosti informace o zdravotním stavu utajovány, roste ve společnosti naléhavost potřeby učinit zdravotní stav [Žalobce] předmětem veřejné diskuse. Odkázala na konstantní judikaturu Ústavního soudu ČR, usnesení ze dne 17. 2. 2005, sp. zn. III US 11/04, a rovněž na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva, a to rozhodnutí ze dne 18. května 2004 ve věci *Éditions Plon v. Francie* (stížnost č. 58148/00). Existence zdravotních potíží žalobce je v důsledku přirozeného mediálního zájmu o osobu [Žalobce] veřejně známou skutečností, přičemž žalovaná vycházela ve svých vyjádřeních z veřejně dostupných a ověřených zdrojů a ze své expertizy vzhledem k tomu, že žalobce je veřejnou osobou zastávající funkci xxx ústavního činitele, která před veřejností zatajovala svůj zdravotní stav způsobilý negativně ovlivnit jeho výkon funkce. Žalovaná uvedla, že je odbornou lékařkou – xxx s druhou nejvyšší atestací v oboru, se čtyřicetiletou xxx praxí a se zkušenostmi ve výzkumné, léčebné, preventivní a pedagogické činnosti. Je autorkou a spoluautorkou čtyř monografií a více než šedesát vědeckých publikací, konferenčních příspěvků, zásadních strategických dokumentů a vědeckých statí, mj. v zahraničních odborných časopisech s vysokým impaktním faktorem. Od dob studií až doposud se zabývá výzkumem, diagnostikou, léčbou a prevencí psychiatrických a somatických onemocnění způsobených xxx xxx. Její výroky na adresu zdravotního stavu žalobce v souvislosti s existencí onemocnění způsobených užíváním xxx, respektive náhlou xxx, jsou výroky expertky na danou oblast, nikoliv výroky náhodného blogera nebo prostého politického oponenta. Dodala, že osobně se se žalobcem setkala dne 7. srpna 2012, kdy nabyla podezření, že žalobce je xxx xxx xxx, přičemž sám žalobce se jí na schůzce svěřil, že xxx xxx xxx, které xxx xxx „xxx xxx – xxx xxx“. Její podezření bylo následně opakovaně potvrzeno veřejnými zdroji a žalovaná je přesvědčena, že xxx žalobce v období předcházejícím jeho hospitalizaci v září roku xxx lze považovat za xxx. Předpoklad žalované, že žalobce byl během hospitalizace léčen na počínající xxx xxx, byl z její strany prezentován slovesem „mohla“, vyjadřujícím možnost, nikoliv jistotu ohledně popsaného průběhu léčby. Rovněž předpoklad, že u žalobce lze diagnostikovat Xxx xxx, žalovaná uvedla se slovním spojením „s velkou mírou pravděpodobnosti“. Odkázala na články, zprávy, rozhovory, které byly provedeny v rámci dokazování a které nasvědčují o vážných zdravotních potížích xxx xxx, o kterých informovala prakticky všechna česká média a které zcela potvrzují výroky žalované. Žalovaná do veřejné diskuse o zdraví žalobce vstoupila striktně z odborných pozic a všechna její tvrzení se zakládala na velkém množství dat dostupných žalované z její osobní zkušenosti se žalobcem a z veřejných zdrojů. Závěry žalované byly beze zbytku potvrzené jak názory autorit, tak samotným průběhem léčby žalobce. Žalovaná dodala, že při vědomí choulostivé povahy konkrétních onemocnění, jejich příznaků a příčin přednášela výroky o zdravotním stavu žalobce s maximální obezřetností a tak, aby především varovala před dalším zhoršováním jeho zdravotního stavu. Samotný žalobce přitom

již v minulosti naznačil, že xxx trpí. Žalovaná u přednesu svých závěrů o zdravotním stavu žalobce dbala jeho osobnostních práv a nevybočila ze standardů, jakým jsou běžně komunikovány pacientům jejich diagnózy. Žalovaná rovněž poukázala na „dvojí metr“, který žalobce používá při posuzování veřejného projevu jiných osob a svého vlastního projevu, kdy se ona z pozice nezpochybnitelného odborníka v dané oblasti vyjadřovala neutrálně k žalobcově zdravotnímu stavu. Naopak žalobce podává žalobu a žádá odškodnění za situace, kdy je veřejně znám tím, že své oponenty, či dokonce celé skupiny lidí (například na základě jejich profesní či jiné příslušnosti) opakovaně označuje slovy „xxx“, „xxx“ a dalšími vulgarismy majícími původ kromě jiného i v názvech psychiatrických onemocnění. V této souvislosti odkázala na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 12. 9. 2014, č. j. 37 C 58/2013-109. Žalovaná tak není osobou, která poškozuje dobrou pověst žalobce, nýbrž samotný žalobce svými projevy poškozuje dobré jméno jak své, tak jméno xxx úřadu, který zastává. V otázce žalobcem požadované náhrady škody a nemajetkové újmy žalovaná sdělila, že požadovaná částka ve výši 1 000 000 Kč se zcela vymyká rozhodovací praxi českých soudů, a to i v případech, které vykazují mnohem závažnější znaky způsobení újmy na osobnostních právech, než lze v případě žalované uvažovat.

4. Provedené důkazy nalézací soud popsal v odst. 13. až 58. odůvodnění napadeného rozsudku, přičemž došel k následujícímu závěru o skutkovém stavu: Žalovaná dne xxx na svém veřejně přístupném internetovém blogu zveřejnila pod názvem „Xxx xxx xxx xxx“ informace, že xxx [Žalobce] od xxx v průběhu osmidenní hospitalizace vedla k náběhu na xxx xxx, dobu pobytu [Žalobce] v nemocnici mohla prodloužit mimo jiné právě léčba počínajícího xxx, a že ani sebelepší léčba xxx xxx často nedokáže předejít jeho závažným komplikacím, a to xxx xxx xxx – tzv. Xxx xxx, přičemž uvedla, že xxx xxx xxx xxx a xxx xxx xxx, který jako první popsal v doktorské práci z roku xxx [jméno][jméno][příjmení], lze s velkou mírou pravděpodobnosti diagnostikovat u [Žalobce]. Dále v rozhovoru pod názvem „Xxx xxx xxx xxxx“, zveřejněném dne xxx na webových stránkách seznamzpravy.cz, uvedla, že pan [Žalobce] má hluboce xxx xxx. Rovněž dne xxx v rozhovoru pro DTV s názvem „Xxx xxx xxx“ uvedla, že je v případě [Žalobce] zanedbávána péče o skokově xxx pacienta a dne xxx v rozhovoru CNN Prima News v pořadu s názvem „Xxx xxx“ uvedla, že se [Žalobce] skokově dostal do stavu xxx. Žalovaná do veřejné diskuse o zdraví žalobce vstoupila striktně z odborných pozic a všechna její tvrzení se zakládala na velkém množství dat, dostupných žalované z její osobní zkušenosti se žalobcem a z veřejných zdrojů. Považuje za legitimní a žádoucí, aby zdravotní stav žalobce byl předmětem veřejné diskuse, neboť se jedná o veřejnou osobu zastávající funkci xxx Ústavního činitele. Navíc u přednesu svých závěrů o zdravotním stavu žalobce dbala jeho osobnostních práv a nevybočila ze standardu, jakým jsou běžně komunikovány pacientům jejich diagnózy. Dle znaleckého posudku znalkyně MUDr. Mgr. Evy Navrátilové žalovaná na základě informací, které měla k dispozici, mohla jako lékař – xxx se specializací na xxx xxx (xxx) dospět k závěrům o možném zdravotním stavu – diagnóze žalobce, ke kterým v žalobou napadených výrocích dospěla.
5. Soud I. stupně po provedeném dokazování odkázal na články 8, 10, 17 Listiny základních lidských práv a svobod (dále jen „Listina“), dále na § 81, § 82, § 2894, § 2951, § 2956 a § 2597 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku. („dále jen o. z.“), která ve svém rozhodnutí citoval. Dospěl k závěru, že v dané věci nebylo předmětem dokazování určení diagnózy zdravotního stavu žalobce, tedy zjištění objektivně existující reality, ale zveřejněný hodnotící soud žalované – její subjektivní názor o zdravotním stavu žalobce a o jeho projevech navenek. Uzavřel, že z provedeného dokazování jednoznačně vyplynulo, že žalovaná jako odborník – lékař, xxx – xxx měla dostatek informačních zdrojů, podkladů a indicií dlouhodobě prezentovaných jak v médiích, tak z vlastního pozorování žalobce pro ohodnocení jeho tehdejšího skutečného zdravotního stavu a důvod veřejného apelu po relevantní odborné pomoci jejich prostřednictvím. Následně se soud I. stupně detailně zabýval konkrétně jednotlivými výroky žalované ze dne xxx, xxx, xxx a xxx. Soud I. stupně dospěl k závěru, že v řízení bylo prokázáno, že hodnotící soudy žalované o zdravotním stavu žalobce, jeho xxx nemoci vzniklé v souvislosti ze xxx xxx, k datu zveřejnění žalobou napadených

výroků se zakládají na pravdivých informacích, majících seznatelný racionální skutkový základ. Žalovaná prokázala, že projevy žalobce navenek, které vnímala z veřejných zdrojů, z relevantních informací (které označila), z vlastních odborných indicií, pozorováním chování žalobce v inkriminovanou dobu by učinil i jiný odborník z téže profese a mohl tak posoudit projevy žalobce diagnózami, které žalovaná zveřejnila. Žalovaná zveřejnila informace o skutečném zdravotním stavu žalobce, které vnímala před žalobcovou hospitalizací z veřejných dostupných dat a zdrojů i vlastním vnímáním. Pravdivost skutkového základu žalovanou zveřejněných informací a hodnotících soudů byla v řízení prokázána listinnými důkazy a potvrzena znaleckým posudkem zadaným soudem. Subjektivní názor žalované, její hodnotící soud se zakládá na pravdivé informaci, a žalovaná tak nebyla objektivně schopna způsobit žalobci újmu na právech chráněných § 82 odst. 1 o. z. Ze strany žalované se jednalo o oprávněnou kritiku a hodnotící soudy veřejně činné osoby, které se zakládají na pravdě. Soud I. stupně tedy dospěl k závěru, že popsáním způsobem nedošlo a nemohlo dojít k neoprávněnému zásahu do osobnostních práv žalobce. Vzhledem k tomu, že žaloba, aby žalovaná byla povinna zaslat žalobci omluvný dopis s textací uvedenou ve výroku I., byla zamítnuta, nebyla splněna podmínka existence zásahu žalované objektivně způsobitelného vyvolat u žalobce nemajetkovou újmu, proto byla žaloba zamítnuta i v části, kterou se žalobce po žalované domáhal zaplacení částky ve výši 1 000 000 Kč jako nemajetkové újmy z důvodu způsobené újmy žalovanou.

6. Výrok o nákladech řízení soud I. stupně odůvodnil odkazem na § 142 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád („o. s. ř.“) s tím, že žalovaná byla v řízení plně úspěšná, a má proto nárok na náhradu nákladů vynaložených na zastoupení advokátem a na zaplacení soudního poplatku a zálohy na znalečné. O povinnosti žalobce zaplatit České republice na účet Obvodního soudu pro Prahu 3 částku 3 880 Kč rozhodl obvodní soud v souladu s § 148 o. s. ř.
7. Proti tomuto rozsudku podal žalobce včasné a přípustné odvolání. Vytkl soudu I. stupně nesprávná skutková zjištění a nesprávné právní posouzení věci. Namítal, že k důkazu předložil ústavní znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, vypracovaný znaleckým ústavem Psychiatrické nemocnice Bohnice ze dne 1. 4. 2022, ze kterého jednoznačně vyplývá, že žalobce netrpěl žádnou z diagnóz určených žalovanou, a veškeré její výroky jsou tak lživé. Ústavní znalecký posudek předložený žalobcem jako účastníkem řízení má všechny požadované náležitosti a obsahuje doložku znalce o tom, že si je vědom následků vědomě nepravdivého znaleckého posudku, a proto je soud ex lege povinen při provádění tohoto důkazu postupovat stejně, jako by se jednalo o znalecký posudek vyžádaný soudem. Nálezací soud však závěry ústavního znaleckého posudku při zjišťování skutkového stavu vůbec nevzal v potaz. Ústavní znalecký posudek naprosto jednoznačně vyloučil existenci onemocnění žalobce v inkriminovaném období, a pokud nálezací soud na základě tohoto provedeného důkazu dovodil přesný opak, pasoval se do role nositele odborných znalostí. Žalobce je přesvědčen, že je zjevný svévolný postup nálezacího soudu při provádění dokazování, v důsledku čehož soud na základě provedených důkazů dospěl k nesprávným skutkovým zjištěním. Znalkyně MUDr. Mgr. Eva Navrátilová svým znaleckým posudkem v první řadě vůbec nesplnila úkol, který jí byl zadán. Pokud totiž měla určit, „zda by pouze na základě informací, které měla žalovaná k dispozici, mohl lékař – xxx se specializací na xxx xxx (xxx) dospět ke shodným závěrům o možném zdravotním stavu – diagnóze žalobce, k jakým žalovaná dospěla“, je naprosto stěžejní, aby pro své závěry užívala pouze zdroje, které mohla žalovaná mít k dispozici v době, kdy žalobou napadené výroky činila, což bylo v období od xxx do xxx. Znalkyně však při formulaci svých závěrů vycházela ze zdrojů, které byly zveřejněny až po tomto datu, a tudíž je žalovaná logicky k dispozici mít nemohla. Nálezací soud tuto skutečnost při zjišťování skutkového stavu nijak nereflektoval. Nálezací soud dále vyhodnotil žalobou napadené výroky žalované jako hodnotící soudy. Žalobce s tímto právním hodnocením nesouhlasí, když je přesvědčen, že z obsahu jednotlivých článků a rozhovorů, ve kterých žalovaná vyřkla žalobou napadené výroky, a z celkového kontextu, ve kterém byly napadené výroky vyřčeny, jednoznačně plyne, že se jednalo ze strany žalované o skutková tvrzení. Nálezací soud se nijak

nevypořádal s tím, že žalovaná v článcích a rozhovorech, ve kterých se napadené výroky nacházejí, tvrdila, že diagnózy žalobce, které zveřejňovala, nevznikly na základě jejího pozorování veřejných zdrojů, ale že má zdroj z okolí žalobce, který ji informuje o žalobcových diagnózách. Napadené výroky je pak potřeba zkoumat v celkovém kontextu, v němž byly proneseny. Zde je potřeba uvést, že jak rozhovory, tak články, ve kterých se nachází žalobou napadené výroky, spolu jednoznačně souvisejí, jsou provázané a je potřeba je hodnotit v jejich souvislosti. Skutečnost, že i široká veřejnost vnímala žalovanou zveřejněné výroky o zdravotním stavu žalobce jako skutková tvrzení, dokazuje i to, že proti žalobci byly podány žaloby na omezení svéprávnosti, které byly založeny na diagnózách zveřejněných žalovanou. Nálezací soud se vůbec nevypořádal s celou řadou dalších okolností, které jednoznačně svědčí o tom, že žalovaná svými výroky nejzávažněji zasáhla do práva žalobce na ochranu osobnosti. Nálezací soud například vůbec nezkoumal motiv zveřejnění. Žalovaná při zveřejňování informací o zdravotním stavu žalobce vystupovala z pozice lékařky xxx, tedy odbornice v dané oblasti a její výroky směřovaly do té nejintimnější sféry osobnosti, tedy lidského zdraví. Žalobce v souladu se zdravým rozumem kategoricky odmítá, že by se pravdivé a reálné diagnózy jakékoliv osoby daly stanovovat na základě novinových článků. Za této situace tak v souladu s judikaturou Ústavního soudu byla žalovaná povinna zdržet se žalobou napadených výroků, když věděla, že k jejich zveřejnění nemá vůbec žádné ověřené informace. Napadený rozsudek je dle žalobce vnitřně rozporný a samotný postup nálezacího soudu v řízení je naprosto nepředvídatelný a nesrozumitelný. Závěrem žalobce navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek změnil a žalobě vyhověl, případně aby napadený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu I. stupně k dalšímu projednání.

8. Žalovaná se k podanému odvolání vyjádřila tak, že napadený rozsudek považuje za věcně správný. V postupu soudu I. stupně neshledává žádné pochybení. Soud I. stupně správně konstatoval, že předmětem řízení o žalobě na ochranu osobnosti je prokázání pravdivosti tvrzení žalované strany a posouzení, jestli tato tvrzení ohrozila čest, důstojnost a osobnost žalobce. Okolnost, že v úvodu řízení formuloval nálezací soud obecná východiska při posuzování žaloby na ochranu osobnosti, není relevantní a správnost napadeného rozhodnutí nijak nezpochybňuje. Pokud nálezací soud nevzal v potaz závěry znaleckého posudku ze dne 28. 3. 2022, jednalo se o znalecký posudek vypracovaný dle zadání žalobce, který nepřinášel odpovědi na otázky, jež byly stěžejní pro rozhodnutí nálezacího soudu. Nálezací soud správně uvedl, že znalci posuzovali zdravotní stav žalobce zejména z lékařských zpráv, které se nezabývají obdobím, které popisovala žalovaná v napadených výrocích. Její diagnózy a varování se totiž týkají především období mezi první a druhou hospitalizací žalobce, tj. od konce první hospitalizace dne xxx do začátku druhé hospitalizace dne xxx, a nikoliv od začátku první hospitalizace do konce druhé hospitalizace, jak v rámci odvolání nesprávně uvádí žalobce. Zároveň nálezací soud správně konstatoval, že vyšetření žalobce v rámci znaleckého zkoumání proběhlo ve značném časovém odstupu, a vzhledem k reverzibilitě onemocnění žalobce, kterou konstatovala znalkyně MUDr. Mgr. Eva Navrátilová, tak není pro období, k němuž se žalovaná ve svých výrocích vyjadřovala, průkazné. Výše zmíněný znalecký posudek předkládaný žalobcem zároveň trpí nedostatky a vnitřními rozpory, které výrazně snižují jeho použitelnost a důvěryhodnost. Znalci se v rámci tohoto posudku vyjádřili, že u žalobce neexistovala v předmětném období žádná duševní nemoc, avšak bez toho, že by součástí podkladů byla byť jediná lékařská zpráva z vyšetření žalobce psychiatrem, dle něhož by tuto otázku mohli posoudit. Žalovaná v rámci řízení před nálezacím soudem podrobným způsobem vysvětlila myšlenkové postupy, na základě nichž dospěla z dostupných zdrojů ke svým závěrům. Z uvedeného plyne, že námitky žalobce ohledně nesprávných skutkových zjištění nálezacího soudu nejsou důvodné. Žalobce v odvolání neuvedl, jaký důsledek z domnělého nesprávného právního posouzení napadených výroků dovozuje. Žalovaná si proto v této souvislosti dovoluje poznamenat, že by se mohlo hypoteticky jednat o rozdílné požadavky směrem k dokazování, které jsou u hodnotících soudů pro původce výroku obecně méně přísné. Toto by však na výsledek řízení nemělo žádný vliv, protože žalované se povedlo prokázat, že jednala v dobré víře a na základě dostupných zdrojů důvodně dospěla ke svým závěrům, což potvrdila znalkyně MUDr. Mgr. Eva

Navrátilová. Naplnila tak kritéria pro vyloučení zavinění i v případě, že by se u jejích výroků jednalo o skutková tvrzení. Nálezací soud nepochybil, když se nezabýval a nehodnotil úvahy prezentované žalobcem týkající se údajného politického pozadí jednání žalované v inkriminovaném období. Skutečnost, že žalovaná zastávala a dosud zastává post xxx Xxx xxx strany, není pro posuzování jejích motivů relevantní. Žalované se v rámci řízení povedlo důkladně prokázat, že u napadených výroků vycházela z dostupných informačních zdrojů, na základě kterých v dobré víře, ve veřejném zájmu a v zájmu zdraví a života žalobce dospěla aplikujíc svoje odborné znalosti k důvodným závěrům ohledně jeho zdravotního stavu. Odůvodnění napadeného rozsudku veškeré tyto skutečnosti reflektuje a nálezací soud z nich dospěl ke správným závěrům, když žalobu zamítl. Závěrem žalovaná navrhla napadený rozsudek jako věcně správný potvrdit.

9. Odvolací soud přezkoumal podle § 212 a § 212a o. s. ř. rozsudek soudu I. stupně a došel k závěru, že odvolání není důvodné.
10. Soud I. stupně provedl podrobné a rozsáhlé dokazování, přičemž ke každému z provedených důkazů se podrobně vyjádřil, dostatečně odůvodnil, na základě jakých důkazů došel ke konkrétnímu skutkovému stavu, a zhodnotil i důkazy, které neměly na posouzení věci žádný vliv.
11. Soud I. stupně provedl všechny důkazy řádně postupem podle § 122 a násl. o. s. ř. Ohledně samotných skutkových zjištění pak soud I. stupně veškeré provedené důkazy řádně zhodnotil podle zásad uvedených v § 132 o. s. ř., tedy každý důkaz jednotlivě a všechny ve vzájemných souvislostech s přihlédnutím ke všemu, co vyšlo za řízení najevo. Skutková zjištění mají v provedených důkazech oporu; soud I. stupně přesvědčivě vysvětlil, které skutečnosti vzal za prokázané a které nikoli, tedy učinil správná skutková zjištění a na základě provedených důkazů dospěl ke správnému skutkovému závěru.
12. Odvolací soud je oprávněn zasáhnout do hodnocení důkazů soudem I. stupně pouze tehdy, jestliže hodnocení důkazů soudem I. stupně neodpovídá postupu vyplývajícímu z § 132 o. s. ř. Domnívá-li se odvolací soud, že by provedené důkazy měly být hodnoceny odlišně, než se stalo za řízení před soudem I. stupně, je povinen je zopakovat, a to včetně tzv. pominutých důkazů, které soud I. stupně sice provedl, ale nehodnotil je, ač tak měl učinit. Odvolací soud může dokazování i doplnit o důkazy, které dosud nebyly provedeny, ledaže by se jednalo o doplnění dokazování příliš rozsáhlé. V případě, že odůvodnění rozhodnutí soudu I. stupně navíc neodpovídá požadavkům uvedeným v § 157 odst. 2 o. s. ř., neboť neobsahuje všechny informace, které by z hlediska § 132 o. s. ř. mělo obsahovat, není zopakování důkazů provedených soudem I. stupně ani doplnění dokazování možné a odvolací soud je povinen vždy rozhodnutí soudu I. stupně zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení. Jestliže však hodnocení důkazů soudem I. stupně respektuje zásady vyplývající z § 132 o. s. ř., byl by za této situace v rozporu se zákonem takový postup odvolacího soudu, který by rozhodnutí soudu prvního stupně zrušil a uložil by mu, aby se v dalším řízení zabýval možným jiným hodnocením těchto důkazů (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 6. 2017, sp. zn. 21 Cdo 1472/2017).
13. Jak je uvedeno výše, soud I. stupně se v odůvodnění svého rozhodnutí vypořádal se všemi provedenými důkazy. Odvolací soud se neztotožnil s námitkou žalobce, že prvoinstanční soud nesprávně vycházel ze znaleckého posudku MUDr. Mgr. Evy Navrátilové a nepřihlédl k ústavnímu znaleckému posudku Psychiatrické nemocnice Bohnice ze dne 28. 3. 2022, který uzavřel, že žalobce žádnou z vyřčených diagnóz netrpěl. Soud I. stupně se ve svém odůvodnění se všemi namítanými skutečnostmi vypořádal a vysvětlil, z jakých provedených důkazů ve věci vycházel a k jakému skutkovému i právnímu závěru došel. Odvolací soud se zcela ztotožňuje s posouzením soudu I. stupně, že v projednávané věci se nejedná o skutková tvrzení, jak nesprávně namítá žalobce v odvolání, nýbrž o hodnotový soud, který se zakládá alespoň na minimálním skutkovém základě. Minimální skutkový základ pak žalovaná dostatečně prokázala, a to právě žalobcem rozporovaným znaleckým posudkem MUDr. Mgr. Evy Navrátilové, jejímž **úkolem nebylo posoudit skutečný zdravotní stav žalobce, ale to, zda žalovaná s ohledem na své odborné znalosti a veřejně dostupné informace mohla dospět ke svému hodnotovému soudu.**

14. V posuzovaném případě došlo ke střetu ústavně zaručených práv, a to práva na svobodu slova a práva na informace s právem na ochranu důstojnosti, cti a soukromí jednotlivce. K uvedenému se opakovaně vyjadřoval i Ústavní soud, který vymezil kritéria, která je potřeba zhodnotit v případě posouzení, zda se jedná o přípustnou kritiku či nikoliv, viz např. nález sp. zn. II. ÚS 2051/14, který v bodě 31 uvádí: „*Při řešení kolize mezi základním právem na svobodu projevu a základním právem na ochranu důstojnosti a cti jednotlivce musí být brána v potaz zejména 1. povaha výroku (tj. zda jde o skutkové tvrzení či hodnotový soud), 2. obsah výroku (např. zda jde o projev "politický" či "komerční"), 3. forma výroku (zejména nakolik je předmětný výrok expresivní, či dokonce vulgární), 4. postavení kritizované osoby (např. zda jde o osobu veřejně činnou, či dokonce o osobu aktivní v politickém životě, případně o osobu veřejně známou - typicky "hvězdy showbyznysu"), 5. zda se výrok (kritika) dotýká soukromé či veřejné sféry této kritizované osoby, 6. chování kritizované osoby (např. zda kritiku sama "vyprovokovala" či jak se posléze ke kritice postavila), 7. kdo výrok pronáší (např. zda se jedná o novináře, běžného občana, politika apod.) a konečně, 8. kdy tak učíní (tzn. např. jaké měl či mohl mít jeho autor v daný okamžik k dispozici konkrétní údaje, z nichž vycházel, a v jaké situaci tak učinil). Každý z těchto faktorů hraje jistou roli při hledání spravedlivé rovnováhy mezi základními právy stojícími v kolizi, ovšem jejich relativní váha závisí vždy na jedinečných okolnostech každého případu. Zároveň Ústavní soud zdůrazňuje, že tento výčet relevantních faktorů není taxativní; v úvahu musí být vždy vzat celkový kontext věci a ve specifických případech mohou být významné i okolnosti, jež nelze do žádné z právě zmíněných kategorií zařadit.*“
15. V projednávané věci odvolací soud zastává spolu se soudem prvoinstančním názor, že ústavně zaručené právo na svobodu slova a právo na informace musí převážet nad ochranou soukromého života, též ústavně zakotvenou. Vytykané výroky je třeba hodnotit v kontextu celých článků a celých zveřejněných rozhovorů poskytovaných žalovanou. Odvolací soud neshledává, že by byly činěny s úmyslem žalobce poškodit. Je třeba připomenout, že se v inkriminovanou dobu veřejnosti dostávaly z okolí žalobce – [Žalobce] o jeho zdravotním stavu toliko mlhavé a značně kusé informace, jejichž charakter vyvolával pochybnosti nejen médií, nýbrž i celé řady ústavních činitelů. Žalovaná pak pod dojmem absence kvalitních seriózních informací opakovaně vyjadřovala obavy o zdraví žalobce a o to, zda se mu dostává odpovídající léčby.
16. Je třeba jednoznačně zdůraznit, že žalobce i žalovaná jsou osoby veřejně činné a veřejně známé. Žalobce byl v rozhodném období [funkce], tj. xxx ústavním činitelem. Jednalo se o vyhrčené období bezprostředně předcházející parlamentním volbám a při absenci dostatečných a věrohodných informací o žalobcově zdravotním stavu zde byly pochybnosti o jeho aktuální schopnosti výkonu funkce, jež právě v období voleb zásadně nabývá na významu. Žalobce nebyl dlouhodobě v dobrém zdravotním stavu, což byla veřejně známá skutečnost, a v rozhodné době se jeho zdravotní stav, i dle veřejně známých indicií, zhoršoval. Bylo také veřejně známo, že žalobce dlouhodobě xxx xxx xxx xxx xxx, čímž se ostatně ani sám historicky nijak netajil.
17. Pokud za této situace vyřkla žalovaná vytykané výroky, navíc za použití lékařské terminologie, kterou zjevně byla schopna adekvátně s ohledem na své vzdělání použít, vyjádřila tak své pochybnosti nad aktuálními xxx xxx žalobce napovídajícími navenek jí označené diagnóze, kterou považovala i s ohledem na svou osobní zkušenost se žalobcem za vysoce pravděpodobnou. Učinila tudíž přípustný hodnotící soud založený na pravdivých skutečnostech, které byly v řízení prokázány.
18. Přestože tato – podle žalobkyně pravděpodobná – diagnóza učiněná odhadem, neboť žalobkyně nebyla ošetřujícím lékařem žalobce a neměla k dispozici jeho zdravotní dokumentaci, byla do určité míry šokující, o neoprávněný zásah do osobnostních práv žalobce se ani dle názoru odvolacího soudu nejedná. Zdravotní stav žalobce byl v té době řešen na půdě Parlamentu České republiky a jednalo se jednoznačně o zásadní otázku veřejného zájmu. Proto byla žalovaná oprávněna k této otázce i s ohledem na své vzdělání a odbornost veřejně promluvit. Žalovaná si neuzurpovala nárok na úplnou správnost svých závěrů, ostatně žádala, ať o zdravotním stavu žalobce vydá zprávu lékařské konsilium.

19. Nad rámec řečeného a v kontextu výše citované judikatury (viz bod 6 tzv. osmistupňového testu proporcionality rozvedeného nálezem II. ÚS 2051/14) nelze pominout skutečnost, že žalobce sám se bez okolků dlouhodobě vůči svému okolí vyjadřuje dehonestujícím způsobem, když lze citovat jeho všeobecně známá veřejná prohlášení učiněná ve veřejném prostoru jako např. „Xxx xxx xxx.“ či „Xxx xxx xxx xxx xxx.“ Žalobce ve své politické praxi dlouhodobě cíleně využíval možnost sebe prezentace a při vyjadřování a hodnocení ostatních se nezdřáhal užívat i expresivní výrazy. V rozhodné době volil často velmi silná slova, vyjadřoval se k širokému spektru otázek, a to často způsobem pro část veřejnosti nepřijatelným či neakceptovatelným (pro část pak naopak nadšeně přijímaným), upozorňoval na sebe i tím způsobem, že se nezdřáhal veřejně propagovat svou zálibu v xxx xxx. V takovém případě nelze než konstatovat, že jeho chování požívá ve srovnání s běžnou veřejností nižšího standardu ochrany [srov. rozsudek ESLP Oberschlick proti Rakousku (č. 2), § 31]. Lze dodat, že vyzýval-li sám žalobce v minulosti k nekorektnosti a mnohdy tak veřejně vystupoval, je s podivem, že pokud se případná nekorektnost týká jeho osoby, cítí se jí být dotčen, a to dokonce v takové míře, že se soudní cestou domáhá satisfakce mj. i v penězích. Ostatně v odborné literatuře je v souvislosti s tzv. odvetnou funkcí svobody projevu citováno vyjádření ústavního právníka Davida Kosaře, že „*pokud se určitý subjekt dopustí ostré kritiky, musí počítat přinejmenším se stejně ostrou odvetou*“, se závěrem, že takový princip české ústavněprávní doktriny subsidiarity a proporcionality mocenských zásahů do debaty o věcech veřejného zájmu odpovídá (Moravec, Ondřej. Mediální právo v informační společnosti. Praha: Leges, 2013, str. 156).
20. Z výše uvedených důvodů odvolací soud rozsudek soudu I. stupně jako věcně správný dle § 219 o. s. ř. potvrdil, když spolu se soudem nalézacím došel k názoru, že žalobou vytýkanými výroky žalované k neoprávněnému zásahu do osobnostních práv žalobce nedošlo.
21. O náhradě nákladů odvolacího řízení odvolací soud rozhodl podle § 142 odst. 1 ve spojení s § 224 odst. 1 o. s. ř. a i v této fázi řízení plně úspěšné žalované přiznal jejich plnou náhradu. Tyto náklady sestávají z mimosmluvní odměny advokáta za úkony právní služby, a to za 2 úkony právní služby po 3 100 Kč za úkon, za sepsání vyjádření k odvolání a účast na jednání odvolacího soudu dne 24. 10. 2024 dle § 9 odst. 4, písm. a), § 11 odst. 1 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu (dále jen „a. t.“) a 2 režijních paušálů po 300 Kč (§ 13 odst. 4 a. t.). Mimosmluvní odměna je zvýšena o 21% DPH (§ 137 odst. 3 o. s. ř.). Celková výše nákladů odvolacího řízení tak činí 8 228 Kč a odvolací soud uložil žalobci zaplatit tyto náhrady nákladů řízení v obecné pariční lhůtě (§ 160 odst. 1 o. s. ř.) na zákonné platební místo (§ 149 odst. 1 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do 2 měsíců od jeho doručení dovolání za podmínek uvedených v § 237 o. s. ř. k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu I. stupně.

Praha 24. října 2024

JUDr. Tomáš Vejnar v. r.
předseda senátu